

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

„Gyengülnek a felszabadított területek adóalanyai...”

Beograd, jan. 12.

A pénzügyi bizottság tegnap este befejezte a költségvetés elvi vitáját. Tizenhat szavazattal, hat ellenében elfogadta elvben a költségvetést és elhatározta, hogy ma áttér a részletes vitára. A tegnapi ülés első szónoka Grgin (rad.), aki kijelenti, hogy az ellenzék szónokai eléggé objektíven foglalkoztak a költségvetéssel. Ő maga is megállapítja, hogy

az az adópolitika, amelyet a felszabadított területeken folytatnak, nemcsak káros az államra, hanem súlyos bünt is jelent, mert az ottani

adóalanyokat végtelenen meggyöngyíti.

Smolaj (kler.) nincs bizalommal a kormány iránt, mert nem hiszi, hogy ez a kormány megszüntethetné a közgazdasági krízist. Szemrehányást tesz a kormánynak azért, mert a tisztviselők amugy is csekély illetményeit rendelettel szállították, holott azok törvénnyel voltak megállapítva.

Jovanovity Joca (földm.) szerint a közgazdasági válság az uralkodó rezsim érdeme, amely hét éven keresztül semmitsem csinált, csak politizált. Az adót le kell szállítani,

hogy a nép terhein könnyíthessenek és az állam vállalkozásait bérbe kell adni.

Krezman (Radics-párti) és Veljkovity Bogdán (dem.) után dr. Markovity Bogdán pénzügyminiszter mondotta el a zárszót, kijelentve, hogy a részletes vitánál minden életrevaló javaslatot elfogad.

Az ülés után hírlapírók előtt kijelentette a miniszter, hogy visszavonja a pénzügyi törvény 183 ik szakaszát, amely arról intézkedik, hogy magánosok követeléseiből kifolyólag nem vezethetnek az állam ellen végrehajtást.

Adjon-e a kormány deklarációt vagy sem.

Beograd, jan. 12.

A politikai körök tegnap is sokat foglalkoztak a szkupstina egybehívásának kérdésével. A politikusok egy része azon a véleményen volt, hogy az új kormánynak deklarációval kellene bemutatkoznia. Az egyik miniszter hírlapírók előtt kijelentette, hogy nézete szerint deklarációra nincsen szükség, mert hiszen a kormány munkaprogramja eléggé ki van fejtve Uzunovity miniszterelnök autoritativ kijelentéseivel — ha azonban a politikai körök ragaszkodnak a deklarációhoz, úgy a kormány ezt a szkupstina első ülésén meg fogja adni.

A politikai körök tegnap sokat foglalkoztak Radics dalmáciai propagandájának sikertelenségével.

Megcáfolták Ileana hercegnő és Habsburg Albrecht házasságának híreit.

Beograd, jan. 12.

Emandi román követ tegnap kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy azok a hírek, amelyek Románia a kisententehez való viszonyának megváltozásáról szólnak, alaptalanok.

Együttal megcáfolta Emandi azokat a híreket is, amelyek Ileana hercegnő és Albrecht magyar Habsburg főherceg házasságáról kerültek be a sajtóba.

Beadták a kegyelmi kérvényt Windischgrätzék ügyében.

Budapest, jan. 12.

Tegnap délelőtt nyújtották át Horthy kormányzónak minden nagyobb ünnepi külsőségek mellőzésével Son-

tágh Tamás, Galóczy Árpád és Zimmermann Lajos ügyvéd a kegyelmi kérvényt Windischgrätzék ügyében. A társadalmi egyesületek szövet-

ségének fenti kérvényén kívül a Magyar Asszonyok Szövetsége még külön kérvényben is kegyelmet kért Nádossy és Windischgrätz számára.

Interpellálja az ellenzék a külügyminisztert Bethlen római útja miatt.

Beograd, jan. 12.

Politikai körökben igen nagy érdeklődéssel foglalkoztak azzal a hírel, hogy Bethlen magyar miniszterelnök rövidesen Rómába utazik, ahol Mussolinivel fog tárgyalni egyes függő kérdésekről, amelyek Magyarországot és Olaszországot érdeklik.

Az ellenzéki blokk ma konferenciát is tart, amelyen ezzel a kérdéssel foglalkozik és elhatározza, hogy a külügyminisztert meginterpellálja a magyar—olasz paktum kérdésében. Politikai körök befejezett dolognak tartják a magyar—olasz paktumot és Bethlen római útját már csak tisztán formalitásként nézik.

Az olaszok a fumei szabad zóna ügyét rendezik most, amely az SHS államot is közvetlenül érdekli. De különben is érdekli az SHS államot a magyar—olasz tárgyalás, minthogy nem régen az SHS állam is kezdett tárgyalni Magyarországgal a tengeri kikötők ügyében. Az ellenzék úgy találja, hogy a magyar—olasz egyezmény nem pusztán csak azt jelenti, hogy Olaszország biztosítja magának Magyarország kivételét, hanem politikumot is jelent — éppen azért tartja fontosnak a külügyminiszter meginterpellálását.

Ebben az ügyben különben tegnap már több külföldi diplomata meglátogatta a külügyminisztert, a többek között Hory magyar követ is. Hory hírlapírók előtt kijelentette, hogy

a magyar—olasz paktum nem jelenti a magyar—jugoszláv viszony megváltozását. Azok a tárgyalások, amelyeket Magyarország és Jugoszlávia megkezdett, befejezését fognak nyerni.

Az olasz sajtó ugyancsak foglalkozik Bethlen római útjával, amelyről a Corriera della Serra megjegyzi, hogy

az olasz politikai köröket nem érte váratlanul, mert régen várták már. A Bethlen és Mussolini közötti tárgyalásoknak nincs még megállapított programja. A találkozás kétségtelenül hozzá fog járulni a két ország közötti szíves viszony megszüldítéséhez.

A magyar államforma kérdése dől el a római tanácskozáson?

Budapest, jan. 12.

Bethlen római útja mindenfelé Európában nagy feltűnést keltett és kimerítő magyarázkodásokra ad alkalmat.

A „Westminster Gazette” azt írja, hogy információja szerint a római tárgyalásokon szóba kerül a magyar királykérdés is.

Bethlen Albrecht-párti és azt szeretné, hogy Albrecht egy olasz hercegnő eljegyzése után a magyar trónra kerülne. Ez megszüldésének az olaszok európai

hatalmi helyzetét és izolálná Jugoszláviát a kisententén belül.

A francia lapok más kombinációt tudnak Szerintük is a magyar államforma egyik főkérdése a római tanácskozáson — de ők József főherceg trónrajutásáról tudnak.

A „Vreme” azt állítja pedig, hogy a királykérdés végleges megoldása olyanformán történne, hogy

Albrecht főherceg feleségül venné Ileana román hercegnőt és közelebb hozná a román—magyar barátság kérdését.

TÖZSDE

Január 11.

Beograd. Newyork 5661 és fél—81 és fél, London 27530—7610, Páris 224 és fél—26 és fél, Zürich 1094 és fél—97 és fél, Milánó 25210—5410, Berlin 1346 és háromnegyed—49 és háromnegyed, Bukarest —, Prága 16770—6850, Wien 801 és egynegyed—798 és egynegyed, Budapest —.

Zürich. Beograd 913 és háromnegyed, Páris 2057 és fél, London 2518, Newyork 518 és fél, Milánó 2215, Berlin 12307 és fél, Wien 7302 és fél, Prága 1535, Budapest 9060, Bukarest 272 és fél, Brüsszel 72.

100 dinár ma

Budapesten 10 03 pengő.
Prágában 59 cseh kor.
Berlinben 7 40 ar. márka.
Bécsben 12 45 silling.
Zürichben 9 13 sv. frank.

Prbicevity népgyűlést tart Zágrebban.

Beograd, jan. 12.
Prbicevity Szvetozár január 16-ikára nagy népgyűlést hívott egybe Zágrebbe. Bár Zágreb a Radics-párt fészke, a független demokraták mégis nagy készülődésekkel indulnak neki a népgyűlésnek, a melytől nagy sikert várnak.

Frigyes főherceg is tagja akar lenni a magyar felsőháznak.

Budapest, jan. 12.
A Magyarország értesülése szerint Frigyes főherceg is érvényesíteni fogja törvény szerinti jogait a felsőházi tagságra. A törvényben előírt követeléseknek ugyanis meg tud felelni, mert magyar állampolgár, magyarul tud és évenként 2000 pengő adót fizet.

A felsőháznak korelnöke valószínűleg Berczely Jenő nográdi földbirtokos lesz, aki 90 éves. Korjegyzők lesznek, ha megjelennek — Albrecht és József főhercegek.

A német kormányalakítás a centrum-párttól függ.

Berlin, jan. 12.
Curtius megkezdte tárgyalásait az egyes parlamenti csoportok vezetőivel a kormányalakítás ügyében. Habár Curtius erősen bizik abban, hogy sikerül neki a kabinetet megalkantania, a helyzetet parlamenti körökben mégis kedvezőtlenül ítélik meg.

A döntés teljesen a centrum-párt kezében van, mert úgy a nemzetiek, mint a demokraták döntésüket csak a centrum-párt döntésétől tették függővé.

Harmincezer dinárba kerülnek a milliók.

Visszatért Becskerekre a Czigler-küldöttség.

Becskerek, jan. 12.

A sokmillió Czigler-örökség még mindig élénken foglalkoztatja a becskereki és a szuboticiai olvasóközöniséget.

Mint a „Torontál” megírta, a becskereki örökösök megbízásából háromtagú küldöttség utazott Szubotica-ra, hogy a városházán megszerezze az odaérkezett leirat másolatát, másrészt pedig érintkezésbe lépjen Czigler Gyula szuboticiai gyárossal, a nagy örökség egyik szuboticiai várományosával.

A küldöttség Gyorgyevity Dragoszláv szuboticiai polgármestert kereste fel, akinek előadta jövedele célját. A polgármester engedélyt adott, hogy az iktatóhivatalban le-másolják a newyorki SHS konzulátusnak ebben az ügyben küldött átiratát. A kiküldöttek meg is jelentek az iktatóhivatalban, az aktát azonban nem másolhatták le, mert a tisztviselő, akihez az ügyiratot beosztották, nem volt hivatalban.

A küldöttség ezután Czigler Gyulát, a dollárok egyik jövedőbeli gazdáját kereste fel, aki megígérte a becskerekieknek, hogy az örökségről szóló értesítés kézhezvétele után megküldi a becskereki érdekelteknek az ügyirat pontos másolatát.

Értesülésünk szerint a becskereki Czigler örökösök az előzetes költségekre harmincezer dinárt irányoztak elő.

Megloptak egy óvatos kereskedőt, aki a szolgájánál őrzi a pénzét.

A tettenért zsebtolvajt üldözőbe vették és elfogták. — Utközben megakartá vesztegetni a rendőrt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, jan. 12.

Tegnap reggel hét órakor izgalmas hajszának voltak szemtanúi a Szubotica felől jövő utasok. A reggel hét óra tájban érkező vonat egyik harmadik osztályú kocsjából egy fiatal cigányasszony ugrott ki elsőnek és a vasuti kocsi lépcsője mellett állva megvárta, míg az utasok leszállnak. A cigányasszony láthatóan feszült figyelemmel kísérte mindegyik utast, gondosan végig-mért minden leszállót, ami felkel-tette az állomáson szolgálatot teljesítő rendőr figyelmét is. A következő pillanatban egy tekintélyes külsejű kereskedő szállott le és a kijárat felé igyekezett. Amikor a cigányasszony mellett haladt el, az asszony gyors mozdulattal kirántotta a kabátja alól kikandikáló duzzadt pénztárcáját. A vastag pénztárca megakadt és így a kereskedő meg-érezte, hogy avatatlan kezek turkálnak a zsebében, a pénztárcája után nyult, de már nem találta a helyén. Amint körülnézett észrevette, hogy egy cigányasszony szalad a vagonok mellett és egy rendőr követi ugyan-csak sietős léptekkel.

Az utasok figyelmessé lettek a kereskedőre, majd a menekülő cigányasszonyra és érdeklődéssel várták a hajszá eredményét. A rendőr jóval az állomás mögött elfogta a zsebmetszőt, mielőtt azonban elérte volna észrevétlenül eldobta a tárcát. A pénztárca felnyitott és a rendőr és később a cigányasszony legnagyobb csodálkozására ezres bankok helyett, papirdarabkák és okmányok hullottak szét szerte a földön.

A rendőr visszakisérte a cigányasszonyt az ugynevezett kikindai állomásra, ahol a lopás történt és a helyszínen kihallgatta. Elmondotta, hogy Lakatos Mariának hívják, 28 éves és kulai illetőségű. Becskerekre

Háromszáz hold a birtokmaksimum.

A bánsági agrárszövetkezetek szövetségének közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Velikakinda, jan. 12.

A Savez Zemljoradnicskih Zadruga (az agrárszövetkezetek szövetsége), tegnap tartotta Kikindán rendes évi közgyűlést Budisin Jócó országgyűlési képviselő elnöklete alatt. A gyűlésen ötvenhét szervezet 85 kiküldöttel képviseltette magát.

Girtler József minisztériumi kiküldött terjesztette elő elsőnek a jelentését, amelyben megállapítja, hogy a szövetség működésében nem talált különösebb kifogásolni valót.

Több felszólalás után hosszabb vita keletkezett az igazgatóság jelentése körül, hogy miképpen jussanak a becskereki Zemljoradnicski bankával szemben fennálló egy millió 300.000 dináros követelésükhöz. Az igazgatósági javaslatnak megfelelően, elhatározták, hogy 750.000 dinárért megvásárolják Berberszki Gyurica volt becskereki polgármesternek, a Szavez volt elnökének a házáat, míg a követelés többi részét fokozatosan hajtják be. Majd az agrárreformminisztérium átiratával

két barátja kíséretében érkezett, akiket a rendőr szintén őrizetbe vett.

Az állomásról mindhármukat bekísérte a rendőrfőkapitányságra. Utközben Lakatos Mária

200 dinárt ajánlott fel a rendőrnek, ha szabadon engedi.

A rendőr látszólag belement az üzletbe, elfogadta a felajánlott összeget, Lakatos azonban ennek ellenére is elővezette és bejelentette a főkapitányságon, hogy a tettenért zsebtolvaj meg akarja vesztegetni. A rendőrfőkapitányságon kihallgatták a sértett Mijatovity Vladisláv csokasinai illetőségű pálínka-kereskedőt, aki elmondta, hogy a pénztárcában, amelyet a cigányasszony kihuzott, csupán iratokat és okmányokat tartott a pénzt mindig alkalmazottjára, Jankovity Obrád falujabeli lakosra bizza. Sokat utazik és utazásai közben több ízben meglopták. Hogy ezt elkerülje

rosszabb öltözetű alkalmazottjánál tartja a pénzt,

akiről senki sem sejtene, külseje után itélve, hogy zsebeiben ezresek vannak. Ezuttal is nagyobb összeg volt szolgájánál és míg Jankovity az ezresekkel baj nélkül kiszállhatott, őt megakarták lopni.

Lakatos Mariát, aki különben régi ismerőse a becskereki rendőrségnek, mert egyizben már hasonló bűncselekményekből kifolyólag lakója volt a rendőrfogdának, kihallgatása után átkísérik az ügyészség fegházába.

Sztojkov Teréz és Lakatos Vera kulai lakosok, akik ismeretlen rendeltetéssel, Lakatos Mária társaságában érkeztek Becskerekre, csavargásért kerülnek Nikolity Milán rendőrfőkapitány, rendőrbíró elé. A büntetés kitétele után mindkettőjüket lakhelyükre toloncolják.

foglalkoztak, amelyben felhívják a szövetséget, hogy tegyen javaslatot az agrárkérdés gyakorlati megoldására.

A szövetség oly értelmű javaslatot terjeszt a minisztérium elé, hogy a birtokmaksimumot szállítsák le 300 holdra, az idegen állampolgárokat 10 holdra, ezzel szemben a kolonistáknak adjanak négy családtag után hat hektár szántót és minden további családtag után másfél hektár legelőt, a helyi földnélkülieknek négy családtag után négy hektár szántót és minden további családtag után másfél hektár legelőt. A vételárat természetben fizessék le évenként és holdankint hatvan kilogramm búzával, amelyet tíz éven keresztül szolgáltassanak be és ezzel a vételárat tekintsék letörlesztettnek.

A felmentvény megadása után megválasztották az új vezetőséget. Elnök Budisin Jóca országgyűlési képviselő lett. Alelnökök: dr. Bratity Dusán és Radivojevity Jóca. A végrehajtó bizottság tagjai az elnök, a két alelnök, azonkívül Sztajity Miliszáv, Devity Zsiva és Milenkó Pája.

Radivojevity Jóca alelnök végül javasolta, hogy az államkincstári követelések huszonöt százaléknak leírását kérjék arra való tekintettel, hogy a buza ára olcsóbbodott. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Választási elnökök a Bánságban.

Becskerek, jan. 11.

A választási elnökök névsora a bánsági választó községekben a következő:

A becskereki járásban: Szrpszkielemiren Tornyánszki Alekszander nyug szrpszkiaradáci tanító Nemaszkielemiren dr. Margan Vladimir becskereki árvaszéki elnök. Szrpszkiaradáción dr. Vaszity Andrija becskereki ügyvéd. Szlováckiaradáción dr. Grcsity Pája becskereki ügyvéd. Begejszvetidjuradon Maszlovszki Vladimir becskereki törvényszéki jegyző. Gornjamuzsiján dr. Bratity Dusán becskereki ügyvéd. Velkitorákon Draskovity Milán becskereki törvényszéki bíró. Katarinán Jovánovity Milenkó becskereki árvaszéki elnök. Banatszki-deszpotovácón Csakra Vladimir nyug árvaszéki elnök. Bótoson Podgrádszki Josif becskereki járásbíró. Orlovátton: Lozanity Veszelin becskereki ügyvédjelölt. Lazarevón (ahol a lazarevóiakon kívül Klek és Martinica is szavaz) Bunity Ivó becskereki törvényszéki bíró. Jankovmoszton (ahol Jankovmoszt és Mihajlovó szavaz) Zdelár Ljubomir becskereki járásbíró. Banatszki-dvoron (ahol Banatszki-dvor és Banatszki-dusanovác szavaz) Nikolity Milos velikibecskereki bíró. Sztárá-écskán (ahol Sztárá-écska és Lukinó szavaz) Radulovacszi Vaszilie becskereki járásbíró. Itebejen (Novi-és Szrpszkiitebejen) Trifunác Bozsidár becskereki törvényszéki bíró. Perlezen az első választóhelyiségben, ahol a perleziek szavaznak, Tabakovity Nikola becskereki árvaszéki elnök, Perlezen a második választóhelyiségben, ahol Rudolfsgnád és Beloblátó szavaz, Sajber Szvetozár nyug. szrpszkiitebeji tanító a választási elnök.

A novibecseji járásban: Novibecsej I. választóhelyiségében Brankovity Sztéván becseji járásbírói jegyző, a második választóhelyiségben dr. Radonity Rad. beodrai községi orvos. Vranjevó I-ső helyiségében dr. Zamurovity Tima melencii községi orvos, a II-ik helyiségben dr. Taub Viktor melencii állatorvos, a III-ik helyiségben Nikolity Danilo novibecseji gimn. tanár. Beodrán dr. Mihajlovity Iván becseji ügyvéd. Dragutinovón az I-ső választóhelyiségben Devecarszki Sztéván novibecseji járásbíró, a II-ik választóhelyiségben Szretykovity Szlavoljub tarasi tanító. Kumán I-ső választóhelyiségében Mandrovity Milán kerületi közoktatásügyi főnök, a II-ik választóhelyiségben Vitorovity Velibor kumáni tanító. Tarason Nikity Momcsilo becskereki törvényszéki jegyző. Melencii öt választóhelyiségében sorrend szerint: Nikolajevity Nikola kerületi tanfelügyelő, dr. Lackovity Dusán melencii orvos, Radulovity Ráda melencii tanító, dr. Lozanity Szlavkó novibecseji ügyvéd, Mirkov Petár becskereki tanfelügyelő. Tor-dán az I-ső választóhelyiségben Risztity Milán becskereki tanfelügyelő, a másodikban Csipity Zsárkó novibecseji tanfelügyelő.

Megérkeztek tavaszi selyemkalap modelljeim

Bársonykalapok 120—150 din-tól! Ruhák, bluzok, sálak olcsó árban kaphatók! Kalapalkitást és filovasalást legjutányosabb árban vállal!

ASZLÁNYI JULIA Nemanjina-u. 9. Tunner-ház

Orient Bioskop

Szerdán, jan. 12-én 5, 7 és 9 órákor
Csütörtökön, jan. 13-án 5, 7 és 9 órákor

Észtárnnyitás: d. e. 10-11-ig, d. u.
5-ig. Vasár- és ünneppalapon
d. e. 10-11 óráig, d. u. 2 órákor

Marie Prevost

Ne járj meztelenül.

7 felvonás.

Kereskedelmi képviselő

(a Bánát részére), ki mész és faszénben jártas, keresztetik. Szíves ajánlatok a „Torontál” kiadóhivatalába kéretnek. 39

Egy kisebb üzlethelyiség

a piacon (Car Dusana utca)
kiadó. 78

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Elszámoló-vendéglő kiadó.

Vidéki nagyvendéglő részére keresek egy vidéki vagy helybeli elszámoló-vendéglőt licenstérrel és 10.000 Din kaucióval. Egy vadonat új Sanitas szobagözfürdő eladó. 76
Bővebbet PIKING JAKAB ügyöknél

Kéveköto ponyva**és alkatrészek**

bármely gyártmányu

aratógéphez és kévekötohoz

(Mc Cormick, Massey-Harris,
Deering, Champion, Plano,
Milwaukee, Osborne, Walter
A. Wood, stb. stb)

1927 február 15-ig megrendelhető

2404

Braun Marcel

gépkereskedőnél, Velikibecskerek.
Telefon 106. Telefon 106.

Ismét a fogházban.

Nemsokára boldogította vendég-szereplésével a hollandusokat és a franciákat. Működése színhelyét áttette Németországba. A következő állomása az ausztriai Baden-Baden volt, ahol

egy razzia alkalmával letartóztatták.

Ismét a fogházba került, majd kiszabadulása után kiutasították Németországba. Ausztria különösképpen tetszetett neki, mert ismét visszatért az osztrákok hazájába. Klagenfurtban felkereste az SHS konzulátust és személyazonossági igazolványt kért, a külképviselet azonban megtagadta a kívánság teljesítését.

Sztosity Velimir most a linzi rendőrség foglya. A derék linziek fogas kérdést akarnak megoldani, meg akarják ismerni Sztosity Velimir viselt dolgait, mert azt hiszik, hogy a vracsevgáji fiatalember nem mindenben mondott igazat.

A bánáti hatóságok csak annyit tudnak felőle, hogy notórius katona-szökevény. Bünlajstromának összeállítását után megindul a kiadási eljárás.

Sztosity változatos életsorsában az a legérdekesebb, hogy a sűrű országhatárok dacára, utlevél és pénz nélkül utazta be a fél világot.

Feloldó szerkesztő távol, a szerkesztőséért felel
JUHÁSZ FERENC

Cosulich Gine

hajóval **Splitből** indulhat

Délamerikába.

Vezérképviselet SHS részére

J. G. Draskovity, Zagreb.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál
Veliki Bečkerek, Obilina (Zápolya) u. 1. sz.

Könyvnyomdája

Nyomatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.